

CASP2022

Saskaņota rīcība produktu
drošuma jomā

Ceļojuma
adapteri

Galīgais
ziņojums

Saturarādītājs

Saturarādītājs	2
Saīsinājumu saraksts	2
Kopsavilkums	3
1 daļa	
1. Pasākuma apskats	4
1.1. Iesaistītās TUI	4
1.2. Produktu tvērums un testēšanas kritēriji	4
1.2.1. Produktu tvērums	4
1.2.2. Testēšanas kritēriji	5
2. Paraugu ņemšana un testēšana	5
2.1. Paraugu ņemšanas sadalījums un kanāli	5
2.2. Testēšanas process	6
3. Testēšanas rezultāti	6
3.1. Pārskats par testēšanas rezultātiem un galvenie konstatējumi	6
3.2. Rezultāti dalījumā pa standartu punktiem	7
3.3. Rezultāti dalījumā pa izstrādājumu tipiem	7
3.4. Secinājumi par testēšanas rezultātiem	8
4. Riska novērtējumi un pasākumi	9
4.1. Riska novērtējuma rezultāti	9
4.2. Korektīvie pasākumi	9
5. Secinājumi un ieteikumi	10
5.1. Secinājumi	10
5.2. Ieteikumi ieinteresētajām personām	10
2 daļa	
1. Kas ir CASP?	12
Lomas un pienākumi	
2. Izstrādājumu pārbaūžu darba plāns	13
3. Izstrādājumu pārbaūžu rīki un procesi	14

Saīsinājumu saraksts

SAĪSINĀJUMS	APRAKSTS
CASP	Saskaņota rīcība produktu drošuma jomā
EEZ	Eiropas Ekonomikas zona
EK	Eiropas Komisija
ES	Eiropas Savienība
GPSD	Direktīva par produktu vispārēju drošību (2001/95/EK)
IEC	Starptautiskā Elektrotehniskā komisija
IP	Izstrādājumu pārbaude
JUST ĢD	Eiropas Komisijas Tiesiskuma un patērētāju ģenerāldirektorāts
LVD	Zemsprieguma direktīva (2014/35/ES)
RAG	Riska novērtēšanas pamatnostādnes
RAPEX	Ātrās informācijas apmaiņas sistēma
RAPEX pamatnostādnes	Lēmums (ES) 2019/417
TUI	Tirgus uzraudzības iestāde

Kopsavilkums

Pasākuma mērķi

Saskaņota rīcība produktu drošuma jomā (CASP) ļauj visām tirgus uzraudzības iestādēm (TUI) no Eiropas Savienības (ES) / Eiropas Ekonomikas zonas (EEZ) valstīm sadarboties, lai stiprinātu Eiropas vienotajā tirgū laisto produktu drošumu. Šajā pasākumā galvenā uzmanība tika pievērsta ceļojuma adapteriem. Tika ņemti izstrādājumu paraugi, kas tika pārbaudīti saskaņā ar kopīgi pieņemtiem kritērijiem Eiropas laboratorijā, ko atlasīja iesaistītās TUI.

Produktu tvērums

Pasākuma ietvaros tika pārbaudīti **vienkārši** un **universāli ceļojuma adapteri**.

Galvenie testēšanas kritēriji

Testēšanas plānā tika iekļauta virkne punktu no standarta IEC 60884-2-5:2017 "Kontaktdakšas un kontaktlīdzdas lietošanai mājāsaimniecībā un līdzīgiem mērķiem", 2-5. daļa: Īpašas prasības attiecībā uz adapteriem (kas ietverti AA pielikumā "Ceļojuma adapteri"). Standarts tiek piemērots kopā ar standarta IEC 60884-1:2002 Grozījumu 1:2006 un Grozījumu 2:2013 "Kontaktdakšas un kontaktlīdzdas lietošanai mājāsaimniecībā un līdzīgiem mērķiem", 1. daļa: Vispārīgas prasības.

Rezultāti

- Vismaz vienai no testēšanas plāna prasībām neatbilda 58 no 73 ceļojuma adapteriem.
- Tika pierādīts, ka visi ceļojuma adapteri ir izturīgi pret anormālu karstumu un uguni, kas liecina, ka situācija ir ievērojami uzlabojusies salīdzinājumā ar laiku, kad tika īstenoti iepriekšējie CASP projekti attiecībā uz elektriskajām ierīcēm.
- TUI veiktās brīdinājumu, marķējuma un instrukciju pārbaudes liecināja, ka 62 no 73 paraugiem neatbilst testēšanas plānā izklāstītajām prasībām. Ceļojuma adapteri ir paredzēti tikai īslaicīgai lietošanai, un ir svarīgi, lai patērētājiem būtu pieejama visa nepieciešamā informācija, lai saprastu, kā droši lietot produktus.

Galvenie ieteikumi

Patērētājiem

- Iegādājieties preces tikai no uzticamiem mazumtirdzniecības kanāliem.
- Uzmanīgi izlasiet un ievērojiet brīdinājumus, marķējumu un instrukcijas.
- Nepārslogojiet adapterus.
- Pārbaudiet, vai strāvas stiprums ir piemērots jūsu ierīcei.
- Ceļojuma adapteri ir paredzēti tikai īslaicīgai lietošanai ceļojumu laikā.

Ekonomikas dalībniekiem

- Veiciet pasākumus, lai pārliecinātos, vai izstrādājumi ir pienācīgi pārbaudīti.
- Pazīstiet savu piegādātāju.
- Pievērsiet uzmanību brīdinājumu, marķējuma un instrukciju pilnīgumam un precizitātei.

Tirgus uzraudzības iestādēm

- Nodrošiniet ceļojuma adapteru uzraudzību: elektriskās ierīces ir pārbaudītas dažādu CASP projektu ietvaros¹, un rezultāti liecina, ka liels skaits paraugu neatbilst testēšanas plānos noteiktajām prasībām.
- Brīdinājumu, marķējuma un instrukciju vizuāla pārbaude var sniegt sākotnējo priekšstatu par izstrādājuma kvalitāti.

Secinājumi

Testēšanas rezultāti liecina, ka 79 % testēto paraugu neatbilda vismaz vienai no veikto elektrisko un mehānisko testu prasībām un vismaz vienai no veikto brīdinājumu, marķējuma un instrukciju pārbaudžu prasībām.

Testēšanas kampaņā tika konstatēta vesela virkne neatbilstību, kas palielina elektriskās strāvas trieciena risku, tostarp šādas: nav vāciņu vai arī tie nav efektīvi; saskare ar kontaktdakšas tapām, pa kurām plūst strāva; nepareizi izveidots zemējums.

Pamatojoties uz šīs IP rezultātiem, TUI iesniedza sešus paziņojumus Safety Gate (vēl septiņi paziņojumi tiek gaidīti). Starp galvenajiem pasākumiem, kas veikti attiecībā uz izstrādājumiem, kuri neatbilda prasībām, jānorāda, ka 12 produkti tika atsaukti no gala lietotājiem, divi tika izņemti no tirgus, un TUI pieprasīja pārtraukt piecu produktu tirdzniecību.

¹ Akumulatori tika testēti CASP 2019 laikā: <https://ec.europa.eu/safety-gate/#/screen/pages/caspBatteries>;
Lādētāji tika testēti CASP 2019 laikā: <https://ec.europa.eu/safety-gate/#/screen/pages/caspChargers>;
Kabeļi tika testēti CASP 2020 laikā: <https://ec.europa.eu/safety-gate/#/screen/pages/casp2020Cables>.

1. Pasākuma apskats

1.1. Iesaistītās TUI

Kopumā 10 TUI no astoņām ES dalībvalstīm piedalījās izstrādājumu pārbaudē (IP) "Ceļojuma adapteri".

1. tabula. Iesaistīto TUI saraksts

VALSTS	TUI
Francija	Muitas un akcīzes ģenerāldirektorāts
Īrija	Konkurences un patērētāju aizsardzības komisija
Kipra	Patērētāju aizsardzības dienests, enerģētikas, tirdzniecības un rūpniecības ministrija
Malta	Transporta, sakaru un būvdarbu ministrijas elektrisko un mehānisko pakalpojumu departaments
Polija	Malta Konkurences un patērētāju tiesību aizsardzības iestāde
Somija	Konkurences un patērētāju aizsardzības birojs
Vācija	Somijas Drošības un ķīmisko vielu aģentūra (Tukes)
Zviedrija	Diseldorfas administratīvā apgabala pašvaldība
	Ķelnes administratīvā apgabala pašvaldība
	Valsts elektrodrošības pārvalde

1.2. Produktu tvērums un testēšanas kritēriji

1.2.1. Produktu tvērums

TUI vienojās produktu tvērumā ietvert vienkāršus un universālus ceļojuma adapterus. Vienkāršs ceļojuma adapters ir paredzēts lietošanai tikai noteiktā teritorijā, un parasti tas ir mazāks. To pēc definīcijas veido tikai vienas valsts sistēmai atbilstoša kontaktdakša, kas nodrošina pāreju uz citas valsts sistēmai atbilstošu kontaktlīdzi. "Multipli", "kompleksi" vai

"universāli" ceļojuma adapteri, ko veido viena vai vairākas kontaktlīdzdas, kuras ar elektromehāniskā slēdža palīdzību var savienot ar citu veidu kontaktdakšām, bieži vien ļauj adapteri izmantot vairākās valstīs, dažkārt pat visās pasaules valstīs. Universālais ceļojuma adapters parasti ir lielāks nekā vienkāršs adapters.

1.2.2. Testēšanas kritēriji

Tā kā pašlaik nav saskaņota standarta, kas attiektos tieši uz šiem izstrādājumiem, TUI un tehniskais eksperts vienotās testēšanas plānā iekļaut prasības, kas noteiktas standartā IEC 60884-2-5:2017 "Kontaktdakšas un kontaktligzdas lietošanai mājāsaimniecībā un līdzīgiem mērķiem", 2-5. daļa: Īpašas prasības attiecībā uz adapteriem (kas ietverti AA pielikumā "Ceļojuma adapteri"). Šis standarts tiek piemērots kopā ar standarta IEC 60884-1:2002 Grozījumu 1:2006 un

Grozījumu 2:2013 "Kontaktdakšas un kontaktligzdas lietošanai mājāsaimniecībā un līdzīgiem mērķiem", 1. daļa: Vispārīgas prasības. Izstrādājumu paraugi tika testēti saskaņā ar 2. tabulā norādītajiem punktiem.

Papildus laboratorijas testiem TUI pārbaudīja arī pievienotos brīdinājumus, marķējumu un instrukcijas savas valsts valodā(-s). Tehniskais eksperts sagatavoja kontrolsarakstu ar galvenajām prasībām, lai sniegtu papildu norādījumus TUI.

2. tabula. Testēšanas plāns

Standarts IEC 60884-2-5:2017 "Kontaktdakšas un kontaktligzdas lietošanai mājāsaimniecībā un līdzīgiem mērķiem", 2-5. daļa: Īpašas prasības attiecībā uz adapteriem	PUNKTS	PRASĪBA
	6	Reitings
	7	Klasifikācija
	8	Marķējums
	9	Izmēru pārbaude
	10	Aizsardzība pret elektriskās strāvas triecienu
	11	Zemējums
	14	Adapteru uzbūve
	17	Izolācijas pretestība un elektriskā izturība
	18	Zemējuma kontaktu darbība
22	Spēks, kas nepieciešams, lai izrautu kontaktdakšu	
24	Mehāniskā izturība	
25	Izturība pret karstumu	
28	Izturība pret anormālu karstumu, uguni un izsekošanu (CASP2022 laikā izsekošanas testi netika veikti)	

2. Paraugu ņemšana un testēšana

2.1. Paraugu ņemšanas sadalījums un kanāli

Praugu ņemšana tika veikta, pamatojoties uz katras TUI veiktu priekšatlasi atbilstoši katra tirgus īpatnībām. TUI kopumā savāca 73 paraugus un nosūtīja tos uz laboratoriju testēšanai.

Praugu ņemšana tika veikta gan tiešsaistē (16 %), gan fiziskos veikalos (84 %).

3. tabula. Iesaistīto TUI savākto paraugu skaits

VALSTS	TUI	VIENKĀRŠS CEĻOJUMA ADAPTERS	UNIVERSĀLS CEĻOJUMA ADAPTERS
Francija	Muitas un akcīzes ģenerāldirektorāts	2	0
Īrija	Konkurences un patērētāju aizsardzības komisija	4	6
Kipra	Patērētāju aizsardzības dienests, enerģētikas, tirdzniecības un rūpniecības ministrija	4	3
	Transporta, komunikāciju un darba ministrijas elektrisko un mehānisko pakalpojumu departaments	1	7
Malta	Maltas Konkurences un patērētāju tiesību aizsardzības iestāde	4	5
Polija	Konkurences un patērētāju aizsardzības birojs	8	4
Somija	Somijas Drošības un ķīmisko vielu aģentūra (Tukes)	3	4
Vācija	Diseldorfas administratīvā apgabala pašvaldība	1	2
	Ķelnes administratīvā apgabala pašvaldība	3	2
Zviedrija	Valsts elektrodrošības pārvalde	7	3
KOPĀ		37	36

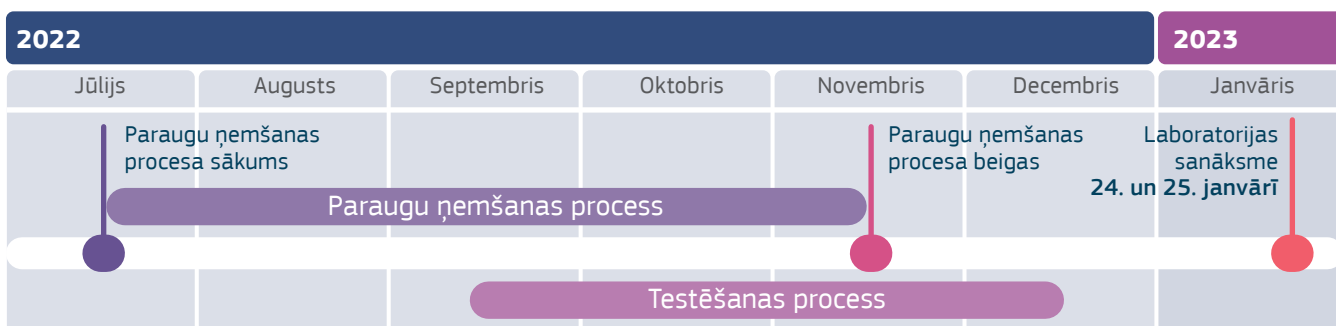
2.2. Testēšanas process

Testēšanas laboratorija šim pasākumam tika izraudzīta konkursa procedūrā, kas tika uzsākta 2022. gada maijā. Konkursa specifikācijas tika nosūtītas 54 laboratorijām ES/EEZ valstīs, kas tika izraudzītas saskaņā ar projekta komandas laboratoriju iesaistes stratēģiju. Katra laboratorija tika aicināta iesniegt piedāvājumu, kurā iekļauti konkursa dokumentācijā minētie elementi, piemēram, detalizēta informācija par cenām un apliecinātie dokumenti, kas sniedz pierādījumus par sertifikāciju, ekspertu pieredze un testēšanas pārskati. Četras laboratorijas piedāvājumu iesniedza noteiktajā termiņā. Pamatojoties uz piedāvājuma pilnīgumu un konkurētspēju, priekšatlāsē tika izraudzītas trīs laboratorijas, kas tika uzaicinātas uz interviju, lai detalizētāk apspriestu iesniegto piedāvājumu. Starpposma

sanāksmes laikā TUI tika iesniegta salīdzinoša analīze par laboratoriju iesniegto piedāvājumu tehnisko kvalitāti un finanšu aspektiem. TUI izvēlējās laboratoriju, kura kopvērtējumā saņēma vislielāko punktu skaitu, pamatojoties uz tās piedāvājuma kvalitāti un finansiālo konkurētspēju.

Pēc laboratorijas izraudzīšanās TUI bija divi mēneši laika, lai savāktu paraugus un nosūtītu tos uz laboratoriju. Paraugu ņemšanas process tika pagarināts, lai TUI varētu savākt papildu izstrādājumu paraugus. Testēšanas process noritēja bez kavēšanās un noslēdzās 2022. gada 12. decembrī. Laboratorijas sanāksme notika 2023. gada 24. un 25. janvārī.

1. attēls. Paraugu ņemšanas un testēšanas procesa laika grafiks

3. Testēšanas rezultāti

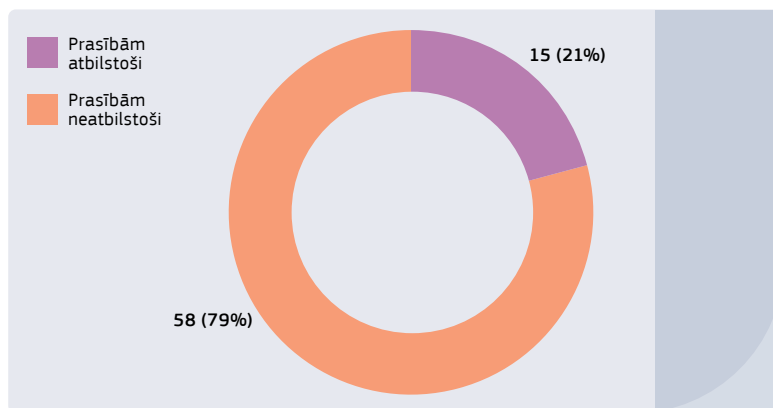
3.1. Pārskats par testēšanas rezultātiem un galvenie konstatējumi

Kopumā 15 no 73 laboratorijas pārbaudītajiem paraugiem atbilda visām galīgajā testēšanas plānā izklāstītajām prasībām, kā parādīts 2. attēlā.

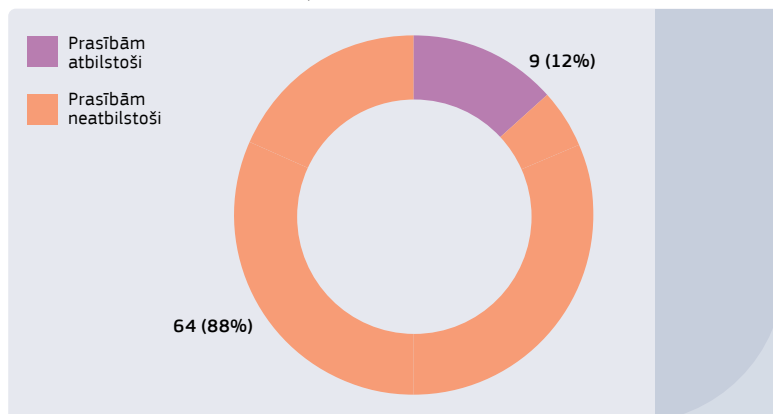
Lielākā daļa paraugu (84 %) tika iegādāti fiziskos veikalos. Testa rezultāti neatšķīrās atkarībā no mazumtirdzniecības kanāla: testēšanas plāna prasībām neatbilda 83 % tiešsaistē savāktu paraugu un 79 % fiziskos veikalos iegādāto paraugu.

TUI veica brīdinājumu, marķējuma un instrukciju pārbaudes savas valsts valodā(-s). Prasībām neatbilda 62 no 73 paraugiem. Visbiežāk sastopamās neatbilstības bija šādas: brīdinājumi, marķējums un instrukcijas nav sniegtas valsts valodā; nav sniegta informācija par vienoto kontaktpunktu; trūkst tipa, partijas vai sērijas numura vai arī marķējums ir citādi maldinošs. Ņemot vērā gan laboratorijas veiktos testus, gan TUI veiktās brīdinājumu, marķējuma un instrukciju pārbaudes, vismaz vienai no prasībām kopumā neatbilda 64 paraugi.

2. attēls. Vispārējie testēšanas rezultāti (izņemot brīdinājumu, marķējuma un norādījumu pārbaudes) (N=73)

3. attēls. Vispārējie testēšanas rezultāti (ieskaitot brīdinājumu, marķējuma un norādījumu pārbaudes) (N=73)

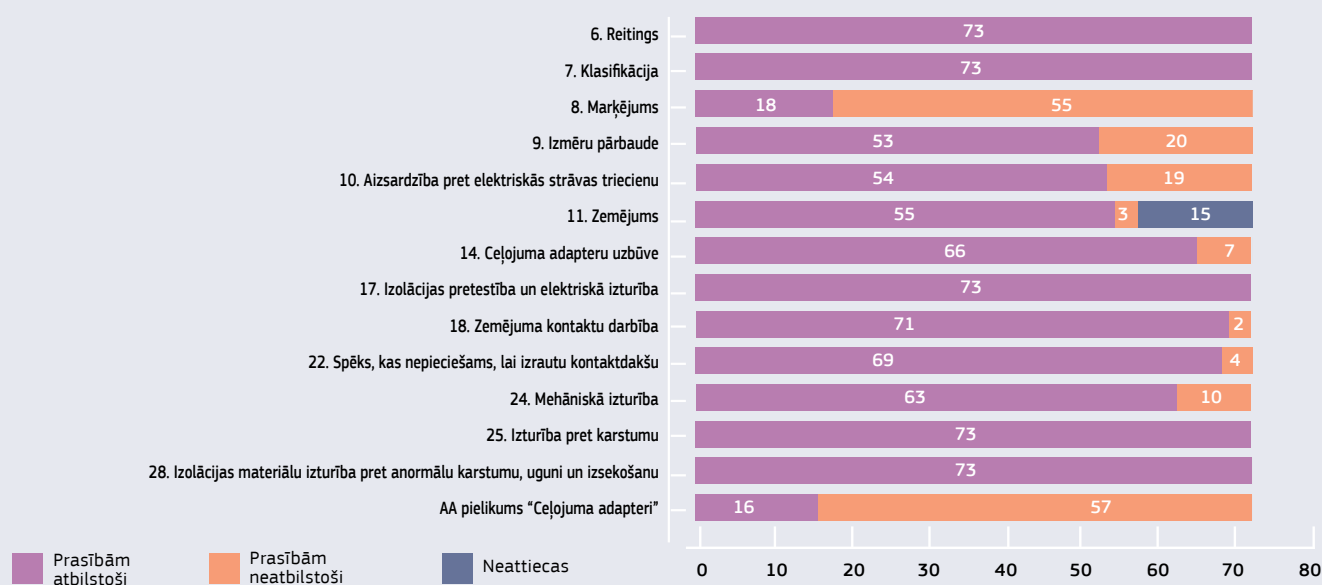
3.2. Rezultāti dalījumā pa standartu punktiem

Aplūkojot rezultātus dalījumā pa standarta IEC 60884-2-5:2017 punktiem, jānorāda, ka īpaši liels skaits paraugu neatbilda prasībām, kas noteiktas 8. punktā (Marķējums), kā arī 9. punktā (Izmēru pārbaude) un 10. punktā (Aizsardzība pret strāvas triecienu). Kopumā 57 no 73 ceļojuma adapteriem neatbilda AA

pielikumā "Ceļojuma adapteri" minētajām prasībām.

4. attēlā ir sniegts detalizētāks pārskats par testēšanas rezultātiem dalījumā pa standartu punktiem.

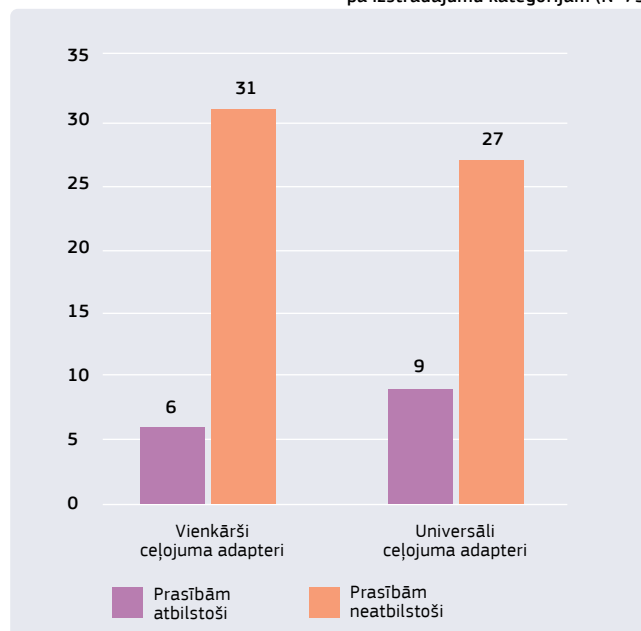
4. attēls. Testēšanas rezultāti dalījumā pa punktiem (N=73)

3.3. Rezultāti dalījumā pa izstrādājumu tiem

Izstrādājumu veids ar vislielāko paraugu skaitu, kas neatbilda prasībām, bija vienkārši ceļojuma adapteri. Kopumā 84 % vienkāršo ceļojuma adapteru un 75 % universālo ceļojuma adapteru neatbilda vismaz vienai no testēšanas plānā minētajām prasībām.

5. attēls. Testēšanas rezultāti dalījumā pa izstrādājumu kategorijām (N=73)

3.4. Secinājumi par testēšanas rezultātiem

Elektriskie un mehāniskie testi

Testēšanas rezultāti liecina, ka 58 no 73 testētajiem paraugiem neatbilda vismaz vienā attiecīgā drošības standarta punktā minētajām prasībām. Kopumā neatbilstību īpatsvars ir liels, un daudzas no tām var radīt nopietnu risku patērētājiem.

Lielākajai daļai paraugu, kas neatbilda prasībām, tika konstatēti defekti, kas saistīti ar to uzbūvi. Visnopietnākās konstatētās problēmas ir šādas:

- Saskare ar kontaktdakšas tapām, pa kurām plūst strāva.** Lietotājam pieskaroties ceļojuma adaptera kontaktdakšas daļām, pa kurām plūst strāva, pastāv risks saņemt elektriskās strāvas triecienu. Tapas ir kontaktdakšas daļa, pa kurām plūst strāva, un parasti tās ir izgatavotas no metāla. Kad ceļojuma adapters ir iesprausts kontaktligzdā, šīs tapas ir pievienotas elektroapgādes sistēmai. Tapām jābūt pilnībā ievietotām kontaktligzdā, lai lietotājs kontaktdakšas lietošanas laikā nevarētu tām pieskarties. Tomēr, ja ceļojuma adaptera dizainā vai uzbūvē ir kāds defekts, tapas var nebūt pilnībā ievietotas kontaktligzdā.
- Nav vāciņu vai arī tie nav efektīvi.** Tas nozīmē, ka kontaktligzdas, kurās plūst strāva, nav pienācīgi aizsargātas, lai patērētāji, jo īpaši bērni, nevarētu ievietot metāla priekšmetus kontaktligzdas atverēs, tādējādi riskējot pieskarties daļām, kurās plūst strāva, un saņemt elektriskās strāvas triecienu.
- Adaptera pārkaršana.** Dažu izstrādājumu kontaktligzdās ierīces kontaktdakšas turējās pārāk brīvi, tādējādi radot adaptera pārkaršanas risku. Šīs pārkaršanas rezultātā var izkust plastmasas izolācija, atsedzot iekšpusē esošās daļas, pa kurām plūst strāva.

- Nepareizi izveidots zemējums.** Dažos paraugos nebija nodrošināts zemējums, taču tajos var iespraust kontaktdakšas, kuras izmanto tikai ierīcēm, kurām nepieciešams zemējums. Zemējums ir viens no veidiem, kā nodrošināt papildu aizsardzību, ja adapteram pievienotajai ierīcei ir elektrisks bojājums. Citos paraugos bija nodrošināts zemējums, taču testos tika konstatēti tā defekti.

Viens pozitīvs secinājums bija tāds, ka testos, kas paredzēti uzliesmojošu materiālu konstatēšanai, atklājā, ka **neviens plastmasas daļa nevienu no paraugiem nevar aizdegties**. Šis konkrētais aspekts liecina, ka situācija ir ievērojami uzlabojusies salīdzinājumā ar laiku, kad CASP projektu ietvaros tika testēti citi lēti izstrādājumi (piemēram, kabeļi un lādētāji).

Brīdinājumi, marķējums un instrukcijas

TUI veica brīdinājumu, marķējuma un instrukciju pārbaudes savas valsts valodā(-s). Pārbaudēs atklājās, ka 85 % paraugu bija prasībām neatbilstoši. Visbiežāk sastopamās neatbilstības bija šādas: brīdinājumi, marķējums un instrukcijas nav sniegtas valsts valodā; nav sniegta informācija par vienoto kontaktpunktu; trūkst tipa, partijas vai sērijas numura.

Ceļojuma adapteri ir paredzēti tikai īslaicīgai lietošanai, un ir svarīgi, lai patērētājiem būtu pieejama visa nepieciešamā informācija, lai saprastu, kā droši lietot ceļojuma adapterus. Patērētāji būtu jābrīdina gadījumā, ja adapters ļauj pievienot konkrētam spriegumam paredzētu ierīci citas valsts elektrosistēmai, bet nenodrošina sprieguma pārveidošanu. Neviens no testētajiem ceļojuma adapteriem nebija paredzēts sprieguma pārveidošanai, taču dažiem no tiem nebija pievienots attiecīgs brīdinājums.

Turklāt dažiem izstrādājumiem nebija pievienota informācija par ražotāju vai importētāju. Ja šāda informācija nav sniegta, TUI ir sarežģīti veikt pasākumus. Piemēram, ja ir publicēts atsaukums, patērētājiem būtu precīzi jāzina, uz kuru izstrādājumu tas attiecas.

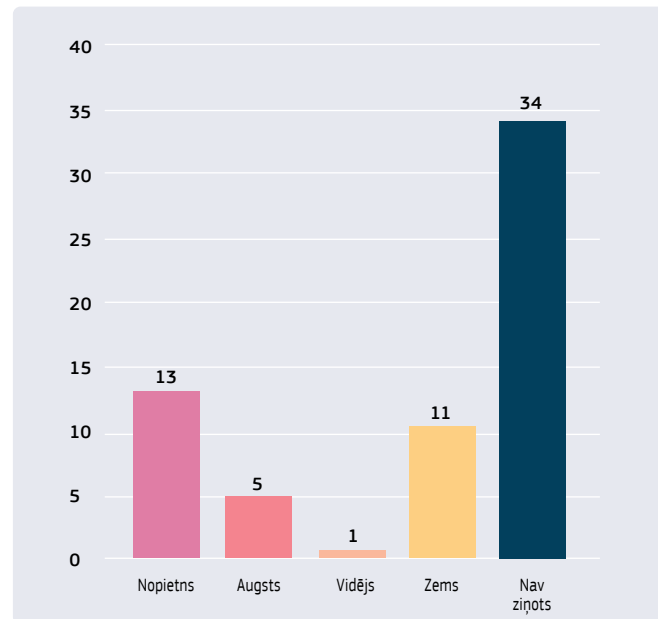
4. Riska novērtējumi un pasākumi

4.1. Riska novērtējuma rezultāti

Universālos ceļojuma adapterus var laist tirgū tikai tad, ja tie atbilst Zemsprieguma direktīvā (LVD)² noteiktajām drošuma prasībām. Vienkāršiem adapteriem jāatbilst Direktīvas par produktu vispārēju drošību (GPSD)^{3,4} prasībām. Novērtējot, vai produkts rada risku, jāizmanto pieeja, kas atbilst Lēmuma (ES) 2019/417 (RAPEX pamatnostādnes⁵) noteikumiem. Lai izstrādātu riska novērtējumus, TUI izmantoja Eiropas Komisijas (EK) pārvaldīto Riska novērtēšanas pamatnostādņu (RAG⁶) rīku.

6. attēlā ir parādīti to paraugu riska līmeņi (pamatojoties uz TUI veikto riska novērtējumu), kuri neatbilda prasībām.

6. attēls. Prasībām neatbilstošo paraugu riska līmeņu pārskats (N=64)

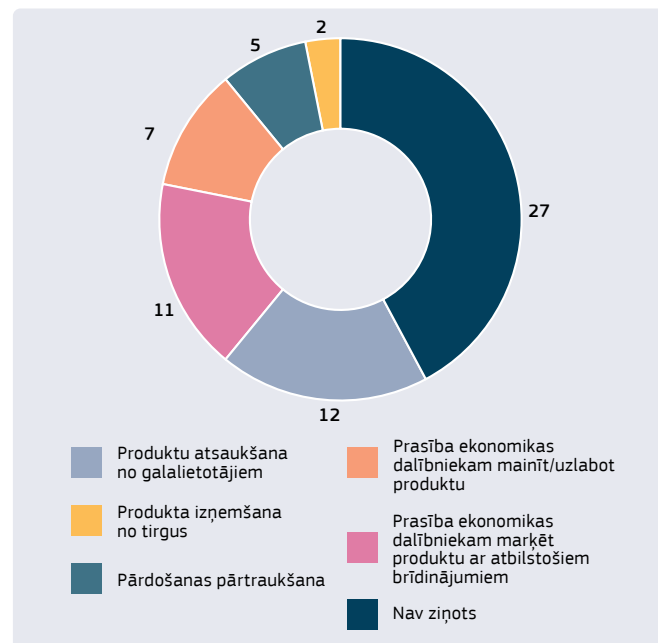
4.2. Korektīvie pasākumi

Pamatojoties uz testu rezultātiem un veiktajiem riska novērtējumiem, TUI lemj, kādi korektīvi pasākumi jāveic attiecībā uz izstrādājumiem, kas neatbilst ES tiesību aktiem un/vai piemērojamiem standartiem, lai novērstu bīstamu produktu nonākšanu vienotajā tirgū. 7. attēlā ir norādīti korektīvie pasākumi, kas veikti attiecībā uz testu prasībām neatbilstošajiem izstrādājumiem.

Turklāt, ja tiek konstatēts nopietns risks, TUI ir juridisks pienākums iesniegt paziņojumu Safety Gate (saskaņā ar Direktīvas par produktu vispārēju drošību (2001/95/EK) 12. panta 1. punktu). RAPEX pamatnostādne⁷ ir arī ieteikts iesniegt paziņojumus par pasākumiem, kas veikti attiecībā uz izstrādājumiem, kuri rada mazāk nopietnu risku.

Pēc kopīgās testēšanas kampaņas pasākumu veikšanas par sešiem izstrādājumiem tika iesniegti paziņojumi Safety Gate, un vēl par septiņiem izstrādājumiem paziņojumi tiek gaidīti (situācija 2023. gada 14. aprīlī).

7. attēls. Pasākumi, kas veikti attiecībā uz prasībām neatbilstošajiem paraugiem (N=64)

² EUR-Lex - 32014L0035 - LV - EUR-Lex (europa.eu)

³ EUR-Lex - 32001L0095 - LV - EUR-Lex (europa.eu)

⁴ Regula (ES) 2023/988 par ražojumu vispārēju drošumu Oficiālajā Vēstnesī tika publicēta 2023. gada 23. maijā: EUR-Lex - 32023R0988 - LV - EUR-Lex (europa.eu). Tā stājas spēkā 2023. gada 12. jūnijā un to piemēro no 2024. gada 13. decembra.

⁵ Komisijas Īstenošanas lēmums (ES) 2019/417 (2018. gada 8. novembris) - EUR-Lex (europa.eu)

⁶ RAG ECL V10 (europa.eu)

⁷ EUR-Lex - 4390682 - LV - EUR-Lex (europa.eu)

5. Secinājumi un ieteikumi

5.1. Secinājumi

Kopumā izstrādājumu pārbaudes rezultāti liecina, ka neatbilstību īpatsvars ir liels: 79 % ceļojuma adapteru paraugu neatbilda vismaz vienai no testēšanas plānā minētajām prasībām. Testēšanas kampaņā tika konstatēta vesela virkne neatbilstību, kas palielina elektriskās strāvas trieciena risku, tostarp šādas: nav vāciņu vai arī tie nav efektīvi; saskare ar kontaktdakšas tapām, pa kurām plūst strāva; nepareizi izveidots zemējums. Visi paraugi atbilda 28. punkta (Izturība pret anormālu karstumu un uguni) prasībām, jo neviena plastmasas daļa nevienā no paraugiem nevar aizdegties. Ja salīdzinām iegūtos rezultātus ar iepriekšējo CASP projektu, kuros galvenā uzmanība tika pievērsta elektriskām ierīcēm (CASP2019 – Lādētāji⁸ un CASP2020 – Kabeli⁹), rezultātiem, var secināt, ka situācija attīstās pozitīvā virzienā.

Turklāt TUI veiktās attiecīgajā(-s) valsts valodā(-s) sniegto brīdinājumu, marķējuma un instrukciju pārbaudes parādīja, ka 85 % izstrādājumu neatbilst prasībām. Brīdinājumi, marķējums un instrukcijas ir svarīga jebkura izstrādājuma riska profila daļa, jo sniedz patērētājiem būtisku informāciju par ceļojuma adapteru drošu lietošanu.

Visi paraugi, kas neatbilda elektrisko un mehānisko testu prasībām, neatbilda arī vismaz vienai no veikto brīdinājumu, marķējuma un instrukciju pārbaudes prasībām.

TUI izdeva sešus Safety Gate paziņojumus, pamatojoties uz šīs IP rezultātiem (septiņi paziņojumi vēl tiek gaidīti), un lūdza ekonomikas operatorus izņemt produktus no tirgus, atsaukt tos no galalietotājiem vai apturēt to pārdošanu, ja produkti tika novērtēti kā tādi, kas rada nopietnu, augstu vai vidēju risku.

5.2. Ieteikumi ieinteresētajām personām

Turpmāk sniegtie ieteikumi ir balstīti uz testēšanas procesa rezultātiem un projekta laikā notikušajām diskusijām starp TUI.

Patērētājiem

Iegādājieties ceļojuma adapterus tikai no uzticamiem mazumtirdzniecības kanāliem.

Uzmanīgi izlasiet un ievērojiet brīdinājumus, marķējumu un instrukcijas.

Ja izstrādājums ir iegādāts Eiropā, pārbaudiet, vai ceļojuma adapteram ir pievienots **Eiropas Savienībā iedibinātas juridiskas personas nosaukums un fiziskā adrese**. Ceļojuma adaptera drošības problēmu vai defekta gadījumā Eiropas Savienībā iedibinātu juridisku personu var saukt pie atbildības, un ar to var sazināties, lai saņemtu visu nepieciešamo atbalstu un palīdzību.

Pārliecinieties, vai adapters ir pareizi **iesprausts kontaktligzdā un vai ierīce ir pareizi pievienota adapteram**.

Ceļojuma adapteri ir paredzēti tikai īslaicīgai lietošanai.

Nepārslodiet adapterus un pārliecinieties, vai **strāvas stiprums ir piemērots ierīcei**.

Neizmantojiet ceļojuma adapterus, ja tie ir bojāti.

Eiropas un valstu iestādēm

Turpiniet uzraudzīt ceļojuma adapteru tirgu. Šī IP un iepriekšējie CASP projekti ir parādījuši, ka šāda veida izstrādājumi mēdz neatbilst prasībām. TUI, kas piedalās CASP projektā, tiek mudinātas izplatīt rezultātus nolūkā maksimāli palielināt projekta ietekmi un tvērumu, kā arī patērētāju drošību ES/EEZ valstīs.

Nemiet vērā prasības attiecībā uz brīdinājumiem, marķējumu un instrukcijām un veiciet sākotnējās pārbaudes. Uz visiem ceļojuma adapteriem ir jābūt marķējumam, kurā norādīts pareizs Eiropas kontaktpunkta nosaukums un pasta adrese, kā arī atbilstoša izsekojamības informācija, lai palīdzētu atsaukt nedrošus ceļojuma adapterus (kontaktpunkta adreses vietā nepietiek norādīt tīmekļa vietni).

Daudzu prasību ievērošanu var pārbaudīt pašas iestādes, neiesaistot laboratoriju (piemēram, marķējums/instrukcijas, tapas bez pārklājuma, vāciņu trūkums, vienas tapas iespraušana).

⁸ <https://ec.europa.eu/safety-gate/#/screen/pages/caspChargers>

⁹ <https://ec.europa.eu/safety-gate/#/screen/pages/casp2020Cables>

Ekonomikas dalībniekiem

Ņemiet vērā piemērojamos tiesību aktus un veiciet pasākumus, lai pārliecinātos, vai izstrādājumi ir pienācīgi pārbaudīti.

Veiciet visus nepieciešamos piesardzības pasākumus, lai nodrošinātu, ka izstrādājumi pilnībā atbilst Zemsprieguma direktīvas (2014/35/ES), Direktīvas par produktu vispārēju drošību (2001/95/ES) un piemērojamo standartu prasībām. Visiem dalībniekiem ir jāizprot sava loma piegādes ķēdē un jāpilda attiecīgie pienākumi tirgū laisto izstrādājumu drošuma garantēšanai.

Pazīstiet savu piegādātāju. Pārbaudiet to piegādātāju identitāti, ar kuriem slēdzat darījumus.

Izprotiet brīdinājumu, marķējuma un instrukciju nozīmi.

Slikti izstrādāti brīdinājumi, marķējums un instrukcijas rada īpašu risku, jo jebkura elektriskā izstrādājuma nepareiza lietošana var radīt traumas.

Standartizācijas organizācijām

Padariet prasības attiecībā uz ceļojuma adapteriem, kuriem nav zemējuma, patērētājiem draudzīgākas. Nav tādas prasības, kas liktu iekļaut norādi par to, ka adapters nenodrošina zemējumu, ja tam pievieno I klases ierīci. Ja adaptera konstrukcija to nevar novērst (piemēram, ar BS 1363 kontaktdakšām), vajadzētu noteikt prasību iekļaut attiecīgu brīdinājumu.

Standartos būtu jāiekļauj prasības attiecībā uz salasāmību. Standarti pieļauj reljefu marķējumu, taču kontrastējošu krāsu trūkums bieži vien apgrūtina tā lasīšanu. Turklāt runa ir par nelieliem izstrādājumiem, un marķējumam pieejamā vieta ir visai ierobežota, kā rezultātā daļa teksta ir ļoti sīka un grūti salasāma.

Precizējiet noteikumu tvērumu un prasības attiecībā uz USB pieslēgvietu un zemējuma nodrošināšanu ceļojuma adapteros. Adapteru standarts aizliedz izmantot II klases simbolu, savukārt standarts EN 62368 nosaka, ka II klases izstrādājumiem ar USB pieslēgvietu tas ir vajadzīgs.

1. Kas ir CASP?

Saskaņota rīcība produktu drošuma jomā (CASP) ļauj Eiropas Savienības/Eiropas Ekonomikas zonas valstu tirgus uzraudzības iestādēm sadarboties un stiprināt vienotajā tirgū laisto produktu drošumu.

CASP 2022 ietver sešas Izstrādājumu pārbaudes un četras Horizontālās darbības.

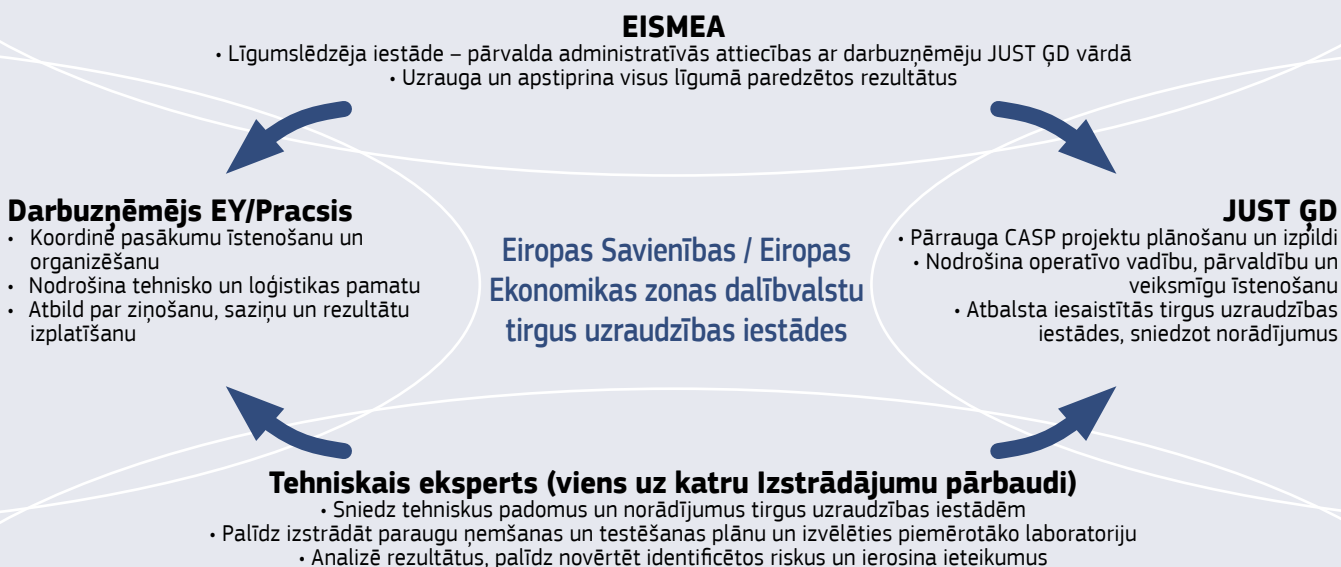
Izstrādājumu pārbaudēs tiek testēti dažādi produktu veidi, kas var radīt risku patērētājiem. Ražojumus izvēlas un savāc iesaistītās tirgus uzraudzības iestādes, un tos pārbauda, izmantojot kopīgi saskaņotu testēšanas plānu.

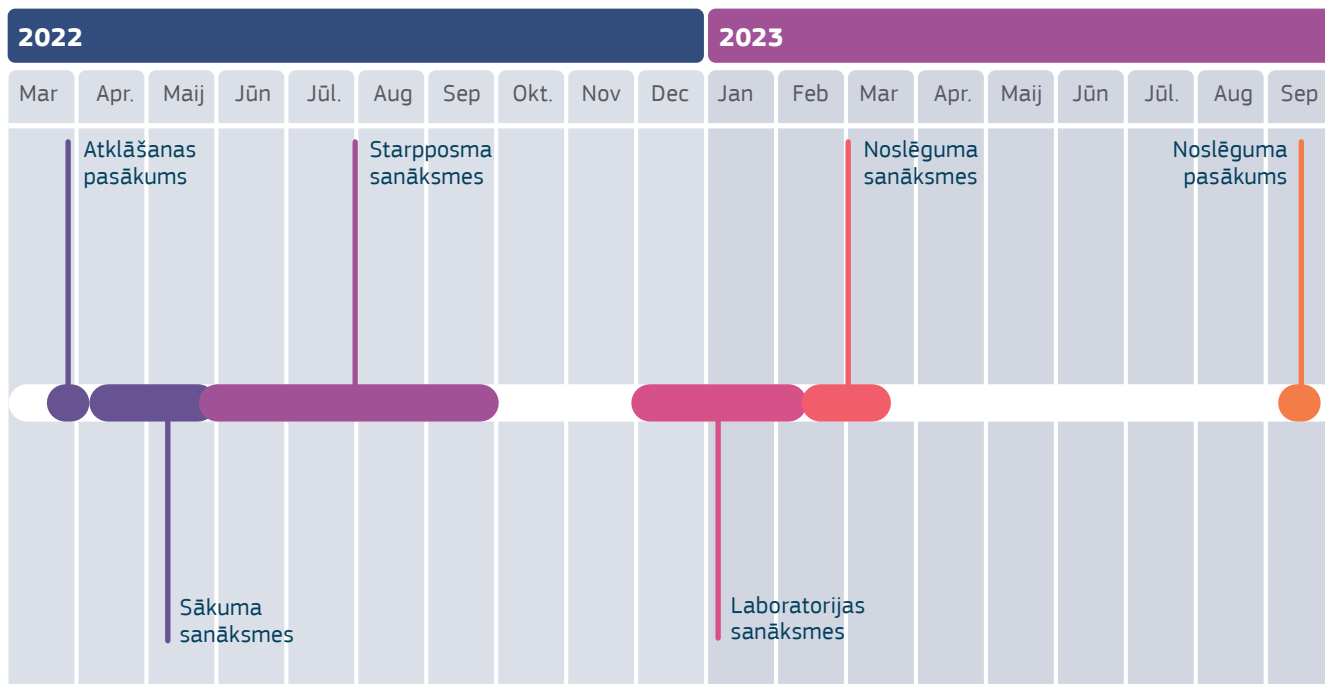
Horizontālās darbības nodrošina forumu, kurā tirgus uzraudzības iestādes apmainās ar idejām un paraugpraksi. Tehniskā eksperta vadībā tās izstrādā kopīgas pieejas, procedūras un praktiskus instrumentus tirgus uzraudzībai.

Lomas un pienākumi

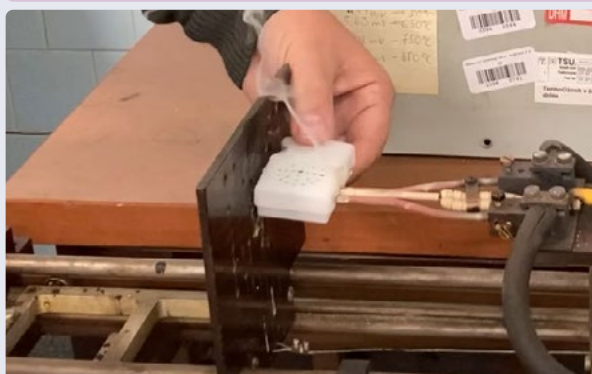

2. Izstrādājumu pārbaūžu darba plāns

Nepārtraukta iekšējā saziņa, izmantojot Wiki Confluence platformu

SĀKUMS	PARAUGU ŅEMŠANA UN TESTĒŠANA	ZIŅOJUMU SĀGATAVOŠANA	ĀRĒJĀ KOMUNIKĀCIJA
Dokumentu izpēte	Laboratorijas konkursa process	Riska novērtējums	Komunikācijas instrumentu kopuma izstrāde
Intervijas par darbības jomas noteikšanu	Laboratoriju atlase un līgumu slēgšana	Tirgus uzraudzības iestāžu pieņemto pasākumu koordinēšana	Komunikācijas ziņojumu izstrāde
Testēšanas un paraugu ņemšanas plāna projekts	Paraugu ņemšana un transportēšana	Nobeiguma ziņojumu sagatavošana	Komunikācijas kampaņas uzsākšana
Laboratorijas kartēšana	Testēšanas process un testēšanas pārskati	Paraugu iznīcināšana vai nosūtīšana atpakaļ tirgus uzraudzības iestādēm	Ietekmes novērtēšana

3. Izstrādājumu pārbaūžu rīki un procesi

0

Process pirms CASP

JUST ĢD veic prioritāšu noteikšanu, lai izvēlētos produktu kategorijas. Sešas CASP 2022 produktu kategorijas izvēlējās iesaistītās tirgus uzraudzības iestādes, izmantojot JUST ĢD organizēto apspriešanos.

1

Testēšanas un paraugu ņemšanas plānu validācija

Tehniskie eksperti izstrādā plānus, pamatojoties uz tirgus uzraudzības iestāžu atsauksmēm un pieejamo budžetu. Projekti tiek iesniegti sākuma sanāksmē, pēc tam tos precizē un apstiprina tirgus uzraudzības iestādes, izmantojot Wiki.

2

Laboratoriju atlase

Darbuņēmēja komanda iezīmē laboratorijas un sazinās ar tām, lai noskaidrotu cenas un iegūtu citu informāciju. Pēc sākuma sanāksmes tiek izsludināts konkurss, un piedāvājumi tiek izvērtēti. Starposma sanāksmēs iesaistītās tirgus uzraudzības iestādes lemj, kuru laboratoriju izvēlēties.

3

Paraugu savākšana un transportēšana

Tirgus uzraudzības iestādes savāc attiecīgos paraugus no savu valstu tirgiem un reģistrē tos kodifikācijas datnē. Pēc sākotnējo pārbaūžu veikšanas tirgus uzraudzības iestādes nosūta paraugus uz laboratoriju.

4

Testēšana un testēšanas pārskatu sniegšana

Laboratorija pārbauda paraugus saskaņā ar apstiprināto testēšanas plānu un augšupielādē testēšanas pārskatus Wiki. Tirgus uzraudzības iestādes vajadzības gadījumā pieprasa paskaidrojumus un apstiprina ziņojumus.

5

Riska novērtējums

Tehniskais eksperts un tirgus uzraudzības iestādes laboratorijas sanāksmē izstrādā scenārijus, pamatojoties uz izvēlētajiem paraugiem, un analizē riskus. Tirgus uzraudzības iestādes veic riska novērtējumus visiem paraugiem, kas neatbilst juridiskajām prasībām.

6

Scenāriju augšupielāde riska novērtēšanas pamatnostādņu rīkā

Projekta laikā izstrādātie scenāriji tiek augšupielādēti riska novērtēšanas pamatnostādņu rīkā.

7

Tirgus uzraudzības iestāžu pieņemtie pasākumi

Tirgus uzraudzības iestādes veic atbilstīgus pasākumus attiecībā uz attiecīgajiem produktiem un ziņo par tiem Safety Gate.

8

Ārējā komunikācija

Ar noslēguma pasākumu tiek uzsāktas ārējās komunikācijas aktivitātes. Tas iezīmē 2–3 nedēļas ilgas Eiropas mēroga komunikācijas kampaņas sākumu.

Rīki

Katrai Izstrādājumu pārbaudei un visam CASP 2022 projektam tiek veidoti **audiovizuāli klipi**, kas paredzēti patērētājiem un plašai auditorijai.

Ekonomikas dalībniekiem domātas **infografikas** ir izstrādātas par CASP 2022 projektu un par katru Izstrādājumu pārbaudi.

Par katru pārbaudi un CASP 2022 projektu tiek sagatavoti **nobeiguma ziņojumi**. Tie ir tulkoti visās oficiālajās ES valodās, kā arī norvēģu un islandiešu valodā.

Kanāli

Komunikācijas materiāli tiek izplatīti, izmantojot:

- [EK CASP tīmekļa vietni](#)
- Tirgus uzraudzības iestāžu nacionālos saziņas kanālus
- Attiecīgo presi un citas ieinteresētās personas

EIROPAS KOMISIJA

Directorate-General for Justice and Consumers
Directorate Consumers
Unit E.4 Product Safety and Rapid Alert System
E-pasts: JUST-RAPEX@ec.europa.eu

Komisija nav atbildīga par jebkādam šīs publikācijas atkalizmantošanas sekām.

© Eiropas Savienība, 2023

Eiropas Komisijas dokumentu atkalizmantošanas politiku īsteno, pamatojoties uz Komisijas Lēmumu 2011/833/ES (2011. gada 12. decembris) par Komisijas dokumentu atkalizmantošanu (OV L 330, 14.12.2011., 39. lpp.). Ja vien nav norādīts citādi, šo dokumentu atkalizmantot atļauts ar Creative Commons Attribution 4.0 International (CC-BY 4.0) licenci (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). Tas nozīmē, ka ir atļauta atkalizmantošana ar pienācīgu atsaušanos uz dokumentu un norādēm uz grozījumiem.

Tādu elementu izmantošanai vai reproducēšanai, kuri nepieder Eiropas Savienībai, var būt jāsaņem atļauja tieši no attiecīgajiem tiesību turētājiem.

Informācija par Eiropas Savienību visās oficiālajās ES valodās ir pieejama portālā Europa:
https://europa.eu/european-union/index_lv

Eiropas Savienības
Publikāciju birojs

Luksemburga: Eiropas Savienības Publikāciju birojs, 2023
PDF ISBN 978-92-68-03750-8 doi:10.2838/134486 DS-03-23-174-LV-N